

Historiske notater

Norsk Teknisk Museum - nasjonalmuseum for teknologi, industri, medisin og helse

En gjennomgang av de viktigste hendelser og aktiviteter i Norsk Teknisk Museum mellom stiftelsen i 1914 og 75 år-jubiléet i 1989 er gitt av bibliotekar Merete Knutzen Skogheim i Volund 1989. Men 50 år før det hadde den kjente teknologiskribenten Georg Brochmann skrevet 25 års-jubileumsboken, et hundresiders arbeid som ble utgitt som innsamlingsobjekt og som kom ut noe forsinket - vinteren 1940. Begge anbefales til interesserte. Det nedenstående ble hovedsakelig satt sammen før de kom opp i arbeidets løp.

Innledningsvis én bemerkning til Skogheims detaljerte og velskrevne gjennomgang av muséets historie: Kun i forbindelse med stiftelsesprosessen berører hun det forhold at muséet er organisert som en forening. Intet herom senere, hverken kontingentsatser eller medlemstall. Det avspeiler også undertegnede opplevelse av muséet, dets utmerkede ledelse og dets utmerkede stab: Seg selv nok i beste mening idet foreningen jo var til for muséets skyld. Foreningen fremskaffet et styringssystem. Forøvrig ønsket stab og ledelse å være en profesjonell institusjon. Noen innblanding fra medlemmers side ville være uhørt. Når så foreningen i sin tid kom til å skulle ha en bevisst eksistens som venneforening ved siden av muséet, var muséet ikke egentlig beredt til å absorbere det. Samspill mellom venneforening og museum måtte læres fra grunnen av.

- Eilert Sundt blir nevnt som første initiativtager til et norsk teknisk museum. Han var en flittig gjest i The Science Museum under et besøk i London i 1862.
 - I Den Polytekniske Forenings direksjon 20.januar 1904 blir det vedtatt å ta initiativet til dannelsen av et norsk teknisk museum.
 - I møte 14.mars 1904 ble det holdt et felles møte med representanter for direksjonene i Den Polytekniske Forening og Norges Ingeniør- og Arkitektforening.
Den 26.februar 1909 ble nedsatt en komité på 6 personer med P.F.s formann Michael Leegaard, A. Scott-Hansen og S.R. Abild som medlemmer fra P.F.
Scott-Hansen er formann og banedirektør H.J.Darre-Jenssen er viseformann. (Han er trolig oppnevnt av NIAF. P.F.s jubileumsbok nevner ikke NIAF's representanter. NIF's senere gen. sekretær Arne Nagell skriver at overingeniør Leegaard var formann og drivkraft i arbeidet - senere mangeårig formann i foreningens styre.)
 - Teknisk Museum ble stiftet 13.juli 1914 i Universitetets aula i Oslo
der **foreningen for "Norsk Teknisk Museum"** blir formelt etablert. Det skjer som ledd i det 6. landsmøte for teknikk (og trolig ledd i det nasjonale 1914-jubiléet).
Rekkefølgen er ikke helt klar beskrevet. Men det ser ut til at den forberedende komitéen fortsatte sitt arbeid i 3 mndr til, frem til det første representantskapsmøtet.
 - Det blir nemlig også opprettet et *Representantskap*. Det kom sammen 9.oktober 1914. Her ser vi navn som museumsdirektør Hans Aall, direktør Knut Bryn, gen.direktør Sam Eyde, telegrafdirektør Thomas Heftye, utenriksminister N.C.Ihlen, redaktør Carl Jeppesen, statsminister Gunnar Knudsen og redaktør O.Thommesen.
 - Det er trolig nå at det første komplette styret settes sammen, bestående av:
 - * Direktør A. Scott-Hansen, formann (oppnevnt av Den Polytekniske Forening)
 - * Ingeniør G. Hartmann (oppnevnt av NIF - Den Norske Ingeniørforening)
- (i mellomtiden hadde ingeniører og arkitekter skilt lag)
- * Professor W. C. Brøgger (oppnevnt av Regjeringen)
 - * Instrumentmaker O. G. Gjøsteen (oppnevnt av Oslo kommune)
 - * Direktør H. G. Stub (oppnevnt av Handels- og Industriforeningen)
 - * Arkitekt Carl Berner (oppnevnt av NAL - Norske Arkitekters Landsforening)
 - * Rektor, professor A. Getz (oppnevnt av NTH - Norges Tekniske Høiskole)

- * Overingeniør M. Leegaard (valgt av foreningens eget representantskap)
- * Direktør P. Meinich (valgt av foreningens eget representantskap)
- * Banedirektør H.J.Darre-Jenssen (valgt av foreningens eget representantskap)

- Styret trer sammen første gang i PF's den 12.oktober 1914, umiddelbart etter representantskapsmøtet
- Som museumsforeningens første sekretær ble ansatt (!) ingeniør Max Graff og det blir umiddelbart satt i gang med innsamling av gjenstander til det nye muséet. Det arbeidet hadde forresten initiativtagerne påbegynt forlengst.
- De første 18 årene var nok skikkelig vanskelige, med en etterhvert voksende samling og ikke annet enn midlertidige lagringsmuligheter - mye flytting.
- Man fikk i første omgang lagerplass på Frogner, i en midlertidig bygning på jubileumsutstillingen idet Maskinhallen, som man hadde planlagt å bruke, ble beslaglagt av Provianteringsdirektoratet. Det skulle bryte ut en krig kort etter, tidlig i august det året.
- Så ble det en kullbod i Frognerveien, og så fikk man disponere loftsetasjen i Møllergaten skole. Det var bra, men trangt, og innsamlingsarbeidet måtte innstilles i noen tid. Det ble mange adresser etterhvert - ofte små og dårlige lager for skjøre gjenstander.
- Tanken var å få et eget hus. En mulighet på Frogner blir nevnt og arkitekt Kristian Lange utarbeider prosjekt. Det blir snakk om å kjøpe Kristiania Tekniske Skoles gamle bygning. Men Gustav Vigelands store plan feier alle andre til side. I 1918 er det snakk om å bygge på kommunens tomt i Akersveien 26 b. Offentlige bidrag vil bli nødvendig til disse prosjektene. Det blir også vanskelig. Sansen for dette muséet er ikke tilstrekkelig utviklet ennå.
- Økonomien var forsiktig. Budsjettet for 1921-22 balanserte med kr 1.975,-. Da hadde sekretæren på eget initiativ satt sin lønn ned fra 2.400,- til 1.500,- kroner. Fem år senere var budsjettet skrumpet til kr 1.680,-. Brochmann skriver at det var 2 inntektsposter: Kontingent kr 1.400,- og renter kr 2,80. Han har en regnefeil her. Foreningen hadde akkumulert en liten formue, får vi tro. Renter kr 280,- kan forrente f.eks 7.000 kroner. Men i 1926 mottok foreningen kr 50.000,- testamentarisk fra fru Anna Paus f.Størmer og kr 50.000,- fra Stortinget. I 1928 fikk den kr 50.000,- fra Pengelotteriets overskudd (for annen gang, skriver Brochmann. Trolig var det samme kilde Stortinget øste fra i 1926). Samme år kom det inn kr 5.000,- fra Varekrigsfondet og kr 2.000,- fra Oslo Sparebank. Dessuten bevilget Staten kr 1.000,- til driften det året. Så da kan man si vi var i gang.
- Teknisk museum i Vikingskiphuset.
- Med penger på bok og faste inntekter kan man handle. Universitetets oldsaksamling hadde et ledig kjellerlokale, og trengte forøvrig penger. For 30.000 kroner fikk Teknisk Museum disponere kjelleren i Vikingskiphuset vederlagsfritt i 25 år.
- Den 26.mai 1930 kunne styret gi klarsignal for innredning av kjelleren, flytting og montering av gjenstander og alt det andre som skulle til, beregnet til totalt kr 44.000,-.
- Under veis var det inngått samarbeid med foreningen Norsk Radio Museum og Norsk Urmuseum.
- Styremøter ble etterhvert avholdt i eget kontor i vikingskipkjelleren, og
- Muséets fysiske åpning fant sted 5.april 1932. Den høytidelige åpningsseremonien ble trolig ledet av styreleder Michael Leegaard. Kong Haakon VII var til stede og markerte at dette var et nasjonalt løft.

Hjalmar Aass

- I dette året hadde foreningen Norsk Teknisk Museum 422 medlemmer - 329 personlige, 17 foreninger og 76 bedrifter
- Det ble svært mange adresser etterhvert, også etter at muséet var etablert i Vikingskiphuset med en liten utstilling. Den historien er lang
- Muséet var fortsatt på jakt etter egne lokaler. Høsten 1935 kunne en lagerbygning på A/S Per Kures eiendom tas i bruk. Den høsten arbeidet man med et prosjekt på Sjølyst ved Skøyen, knyttet til Vi Kan - utstillingen som ble gjennomført et par år før. Både Sam Eyde og statsråd Lindvig tilbød tomt på Bygdø omtrent samtidig. Det ga impuls til å samle inn 110.000 kroner. Men muséet ville til Oslo. Den gamle losjen ble drøftet. Den var vel i en slags "arbeidsstand" den gangen.

Så, den 11.juli 1938 besluttet Oslo formannskap å skjenke en tomt ved Akerselven - på hjørnet mellom Sannergaten og Thorvald Meyers gate. Foreningen jublet. Et norsk teknisk museum midt i byens opprinnelige industrimiljø var jo midt i blinken. Plankomiteé nedsatt 29.september og nytt oppdrag til arkitekt Kristoffer Lange.

Slik var stillingen ved 25 års - jubiléet i 1939 og gjennom krigsårene - så langt Brochmann.
- Direktør Philip Pedersen. I september 1932 ble ingeniør Philip Pedersen utnevnt til muséets første bestyrer. Han hadde overtatt sekretærposten etter ingeniør Graff i 1916.
- I PF's 100 års jubileumsbok fra 1952 avsluttes omtalen av museumssaken med "Når muséet er såvidt rikt og interessant, skyldes det ikke minst avdøde direktør Philip Pedersens enestående innsats."
- Frem til 1932 da muséet fikk sine 750 m² store provisoriske utstillingslokaler på Bygdøy, og også senere var forholdene kummerlige, med tilfeldige lagre på forskjellige steder i Oslo. Nagell skriver at de måtte flytte lagrene minst 7 ganger. Man var sågar en tid i Horten (1924-27).
- Direktør T. Dannevig Hauge. I 1951 var direktørstillingen etter ingeniør Philip Pedersen ledig, og sivilingeniør dr. phil. T. Dannevig Hauge ble ansatt for tiltredelse 1.januar 1952.
- Første Volund 1953. Han introduserer Volund, årboken for Norsk Teknisk Museum for bl.a. å gi "selskapets" personlige medlemmer noe igjen for den årlige kontingenten.
- Av beretningen for 1952 som ble publisert i Volund 1953, ser vi at **Ing. Hjalmar Aass** (1867-1951) er medlem av muséets tillitsmannskorps, oppnevnt av Den Polytekniske Forenings gruppe Norsk Sanitær- og Varmetekniske Forening. I 1985 dukker samme navn opp igjen i museets råd. Hans førstefødte sønnesønn skal få anledning til å gjøre en innsats.
- I 1954 fikk muséet en aluminiumshall (1000 m² 6 m høy) i gave fra MVL og tillatelse til å sette den opp bak Vikingskiphuset.
- Oslo kommune skjenket en tomt i 1938 til nytt museumsbygg på hjørnet av Sannergaten og Thorvald Meyers gt. Men så kom krigen.
- Søknad om byggeløyve ble innsendt hvert år fra 1945 til 1956 (det blir 12 ganger, det). Men så lenge det var en statsfunksjon, ble det aldri noe løyve.
- Byggeløyve ble gitt av Oslo kommune i brev av 10.april 1956 for byggestart, etter at Stortinget i november 1955 ga kommunene myndighet til å gi byggetillatelser. Før det hadde Staten ved Boligdirektoratet gitt avslag på muséets byggeløyvesøknad 11 ganger.
- Tomten i Fyrstikkalléen ble skjenket muséet fra Bryn-Halden og Nitedals Tændstikfabrik A/S v/direktørene F. H. Frølich og Otto Frølich "for 2 år siden" i hht til Volund 1957. Tomten ble bygslet for kr 8,25 per år. Den fikk i 1959 en verditakst på kr 400.000,-.

Den første tomten gikk tilbake til Oslo kommune. Den hadde vanskelige grunnforhold. Kommunen betalte kr 200.000,- for den, så det ble et bidrag til byggefondet.

- Innflytting i nytt museumsbygg - eget hus begynte sommeren 1958. Publikum slapp til første gang 6.mai 1959, og den offisielle åpning fant sted 28.oktober samme år - 45 år etter at Norsk Teknisk Museum var blitt stiftet.
- Byggesum inkl noe innredning (mye måtte komme etterhvert) ble kr 2.377.136,89.
- Pengene ble skaffet til veie av privatpersoner og næringslivet ved innsamling av tilsammen kr 1.930.235,27, byggefondets kr 200.000,- (Oslo kommune), Norske Muséers Landsforbund kr 15.000,- og lån i Kreditkassen kr 231.901,62. Dertil kommer at byggematerialer ble levert gratis til en verdi av kr 57.237,-.
- Etter 1959 er årsberetningene preget av daglig drift. I 1965 og 66 var det åpenbart trangt, for Volund innskrenket seg til bare årsberetning og regnskap i en 3-års periode, med svak økonomi som begrunnelse. Men i 1967 kommer Volund tilbake, i håp om generøs tilslutning fra industri og næringsliv.
- I beretningen for 1967 ser vi at regnskapet blir signert av Torleif Lindveit, kst.direktør.

Vi ser også at direktør, sivilingeniør Arne Brath var blitt valgt som ny styreformann i 1965. Mye tyder på at han ikke har godtatt direktørens stil og utvirket et generasjonsskifte i muséet. Undertegnede referent av muséets historie mener å ha noe hørt antydninger fra Brath om det, men dessverre på et tidspunkt da slik informasjon ikke betød tilstrekkelig mye til å bli husket.
- Siv.ing.Torleif Lindtveit ble ansatt som direktør i ekstraordinært rådsmøte 10. des.1968.
- I Volund 1968 (beretningen for 1967) ser vi at muséet sysler med utvidelsesplaner. Det er ikke plass til å vise industriens utvikling, og samferdsel har for liten plass. Dessuten trengs mer plass til lager. "Vår arkitekt" er derfor gitt i oppdrag å tegne en utvidelse.
- I 1968 fortsatte planleggingen. Det ble utarbeidet en finansieringsplan som forutsatte tilskudd kr 2.000.000,- fra Kulturfondet. Søknad er avsendt.
- I 1969 svarer Kulturfondet at tomten er for liten og prosjektet ikke godt nok. Det anbefaler at man søker seg en annen tomt for et museumsprosjekt. Det er åpenbart gjort godt arbeid i årets løp, for i beretningen står det at *"En forhandler nå med Oslo kommune om en annen tomt. Denne vil egne seg ypperlig til formålet, men kommunen har ikke gitt svar ennå."*
- I påvente av fortgang i tomtespørsmålet inviterer muséet 15 studenter fra Arkitektthøyskolen til som siste semesters oppgave i 1970 å tegne nytt museum og også forslag til utstillinger.
- I 1972 har arbeidet med opprydding og systematisering av lageret på Bygdøy fortsatt. Styret regner at det vil være avsluttet i 1973. Det ble dessuten i 1972 etablert et nytt, "langtids" lager i en låve på Kløfta. I beretningen brukes uttrykk som *"betydelig arbeid på de forskjellige lagre når det gjelder mest mulig å forhindre rust og korrosjon på lagrede gjenstander."*
- Norsk Teknisk Museum kom frem til Kjelsås i 1969. I beretningen for 1972 får vi vite at kommunen stiller til muséets disposisjon sin del av arealet ved Mustads gamle fabrikker på Kjelsås. Dessuten er NSB, som eier den andre delen av den påtenkte tomten, villig til å stille også den til disposisjon, men på det vilkår at kommunen makeskifter med en annen tomt. Det har kommunen avslått. Den mener Staten må ta sin del av ansvaret for dette muséet. Saken er nå sendt til regjeringen for avgjørelse på statsrådnivå.

I mellomtiden er det foregått "et betydelig planleggingsarbeid".
- Så ser vi av årsberetningen for 1975 at Oslo kommune gjorde vedtak i mai om å gi "Mustad-tomten" til Norsk Teknisk Museum. Intet om NSB's forhold.
- Bygningsrådet vedtok reguleringsplanen for Norsk Teknisk Museum på Mustad-tomten i første gangs behandling med 7 mot 2 stemmer hvorefter den ble lagt ut til offentlig høring i 1976. Det står videre at det har vært arbeidet med tegninger og at den endelige hovedform for det nye museum er funnet. Intet om hvem som er arkitekt.
- I 1977 er prosjektet klarert og planene også så godt som klare. Styret går inn for raskest mulig fremdrift av prosjektet.

- I Volund 1979 har Gunnar Nerheim som senere skal innta posisjon som museumsdirektør, en lengre artikkel om Elektrisitet, vannkraft og industrialisering - utbyggingen av Svelgen 1917-1928.
- I 1978 er arbeidet med prosjekteringen i full gang. Det er opprettet en innsamlingskomité og en prosjektkomité. Planen er en finansiering med 1/3 på muséet, Staten og kommunen. Muséets andel tenkes tilveiebragt ved innsamling fra industrien. Det tas sikte på ferdigstilling i løpet av 1982.
- Årsberetningen for 1979 presenterer en prosjekteringskomité med Tore Steen og Robert Grøner fra styret samt Georg Sverdrup, Jan Wiig og Torleif Lindtveit fra muséet. Arkitekt er Rolf Ramm Østgaard Arkitektfirma A/S. Konsulenter er Dr. Ing. A. Aas-Jacobsen A/S (bygg), VVS Consult A/S (VVS) og Gunnar Eigil Støltun A/S (Elektro). Basert på avsluttet forprosjekt er man i gang med detaljprosjektering for anbudsinnbydelse.
- Skisseprosjektet viste 30.000 m². I samråd med stat og kommune har man valgt å begynne med et 1.byggetrinn på 17.000 m² beregnet til 86 mill. kroner i desember 1979. Oslo kommunes andel vil bli et lån kr 28 mill. som kommunen garanterer og betjener.
- Muséets egen andel skal dekkes ved salg av eiendommen i Fyrstikkalléen, egne fonds, innsamling fra industri og næringsliv samt lån. Det er etablert en større innsamlings-/finansieringskomité under ledelse av direktør Kaare N. Selvig.
- Prosjektet fikk sin bekreftelse ved at bystyret godkjente avtalen i februar 1981. Museumsstyret fremla ny finansieringsplan som ble presentert om høsten og godkjent i kommunen i desember. Byggestart snarest mulig, senest 1983.
- Den 4.januar 1982 stengte muséets sine dører i Fyrstikkalléen. Etter dette ble alt satt inn på å forberede flytting og innredning av nytt museum i Kjelsåsveien.
- Når det nye museum står ferdig, trolig i 1985, vil det ha kostet 140 mill. kroner.
- Oslo kommune v/byggeetaten har fått rollen som byggherre.
- Anbud ble innhentet våren 1983. Hovedentreprisen ble satt bort til firma Ragnar Evensen A/S. Byggearbeidene startet i september, og ferdigstilling ventes 18. juni 1985. Byggeledelsen er overlatt firma Hallvard Løken A/S.
- Grunnsteinen ble lagt ned av kong Olav V den 30.mai 1984. Blant de tilstedeværende var også statsråd Lars Roar Langslet og Oslo bys ordfører Albert Nordengen.
- Endelig ferdigstilling forventes å bli 20.august 1985, men innflytting kan begynne i juli.
- I beretningen for 1985 leser vi at innflytting begynte i juli og at det gamle museum var fraflyttet i desember. Flyttingen ble gjennomført med egne folk, idet det ikke var blitt mulig å finansiere flyttehjelp. Den 20.august var mye ugjort, og det pågikk arbeider helt til nyttår. Og dessuten var det taklekkasjer. Noen av disse ble tettet etterhvert, men ved årets slutt var de fremdeles ikke tettet over alt. Undersøkelser pågår, skriver styret.
- Direktør Rolv Heggenhougen hadde vært rådsmedlem på vegne av Den Polytekniske Forening siden 1972. Men i 1984 sto denne posisjonen ubesatt, og i 1985 finner vi siviling. Hjalmar Aass på Heggenhougens plass, 34 år etter at bestefaren måtte avløses.
- I beretningen for 1986 skriver styret at det nye muséet *"ble åpnet 27.mai av kirke- og vitenskapsminister Hallvard Bakke. Siden man flyttet inn høsten 1985 har man vært sterkt plaget av en rekke mangler ved bygningen. Hele tiden har det vært betydelige taklekkasjer og de bygningsmessige etterarbeider har også trukket svært lenge ut. Pr. 31.12.86 gjenstår fremdeles arbeider. Lekkasjeproblemene er heller ikke løst. Dette har skapt mye merarbeid for muséets ansatte, med derav følgende forsinkelser i arbeidet med å bygge opp utstillinger og studiemagasiner."*

- Lekkasjeproblemene gjorde det nødvendig å stenge muséet for reparasjoner fra 12.februar ti 13.oktober 1987.
- Som det fremgår av den tabellariske oversikten, utgjør faste offentlige bidrag vel 80% av Teknisk Museums inntekter. Det var derfor med forundring og vantro at Oslo kommune i brev av 22.des.1987 varslet reduksjon fra kr 11,2 mill som minimumsbudsjettet regnet med for 1988 til kr 9,4 mill. Begrunnelsen var at staten ikke hadde fulgt opp sine forpliktelser. Det førte til revidert krisebudsjett og permittering av et 20-tall personer innen 1.september. Intense forhandlinger førte til at nødvendig tilleggsbevilgning ble gitt den 28.august, og permitteringer kunne unngås.
- 75 år jubiléet
Norsk Teknisk Museum - stiftet 13. juli 1914 - markerte sitt 75 års jubileum med historisk parade gjennom Oslo lørdag 19. august 1989. Alle slags kjøretøyer deltok, bl.a. hestetrukket sporvogn, traktorer og gatefeiemaskin. I luften surret det veteranfly. Ellers gikk det slag i slag hele uken med barnas dag, pensjonistenes dag og jernbanens dag. Jubiléets hovedarrangement var festmøtet i muséets store auditorium den 23. august der H.M.Kong Olav var til stede, og også Oslo bys ordfører Albert Nordengen.
- Jubiléet var direktør Arne Braths siste store oppgave for Norsk Teknisk Museum. I årsmøtet i mai 1990 ble han avløst av sivilingeniør Hjalmar Aass som var blitt valgt til varaordfører året før.
- I 1990 er man "... fremdeles plaget av med lekkasjer fra terrassene. Konsulentene, entreprenøren og Norges Byggforskningsinstitutt arbeider fortsatt med dette problemet. Man har også vært plaget av feil og mangler ved en del av de tekniske installasjoner. ... Det er en stor fare for at bygningen ikke kan holdes forsvarlig vedlike med de midler som er til disposisjon."
- Det nye brukslageret i Gjerdrum har et areal på 2.000 m². Det oppleves som velegnet for muséets formål.
- Fra 1. januar 1995 overtok staten ved Kulturdepartementet ansvaret for det offentlige bidraget til muséets drift.
- I 1996 var muséets bygninger på Kjelsås og i Gjerdrum forsikret for 198 mill kroner. I balansekonto var Kjelsåsanlegget oppført med 111 mill og lageret i Gjerdrum med 5 mill kroner.
- I 1996 ble fjernlageret i Gjerdrum utrustet med nødvendige kontorer. Økonomistyringen generelt under bedring.
- I 1995 og 1996 var styret opptatt av Kulturdepartementets råd (les: uttrykte ønske) om at muséet blir omgjort til stiftelse, overensstemmelse med gjeldende trend i forvaltningen (utløst av et avsnitt i en kulturmelding som Stortinget unnlot å slå ned på). Det springende punkt var spørsmålet om dokumentavgift som kunne bli utløst ved at eiendommen ville skifte eier på en måte.
- Overskriften over denne prosessen var overgang til status som nasjonalmuseum. Men posisjonen var jo oppnådd forlengst. Realiteten var den trygghet man oppnår med en fast plass på statsbudsjettet.
- Fra Rådets side ble overgangen klargjort ved formulering av nye vedtekter for både foreningen som ville endre funksjon til en ren venneforening, og stiftelsen som ville få seg tilvist muséets aktiva (herunder fast eiendom og gjeld). For å få det riktig, ble den gjelden til Oslo kommune (kr 28 mill) gjeninnført i balansekonto som oppsto ved at kommunen deltok i muséets finansiering av nybygget i desember 1979, men som dette ikke hadde oppført i

regnskapet. Det skulle dessuten holdes tilbake kr 1 million ved overføring av formuen til stiftelsen, som startkapital for foreningen i dens nye liv.

- Rådet avholdt ekstraordinært møte den 17. desember 1996 og opprettet da stiftelsen, gjorde vedtak om stiftelsens vedtekter og de nye vedtektene for foreningen. Overdragelsen skulle gjennomføres straks spørsmålet om dokumentavgift var løst.
- Den 19. mars 77 ble det holdt ekstraordinært generalmøte som godkjente vedtektsendringene, stiftelsen vedtekter og overdragelsene. Ikrafttredden skulle skje straks Kulturdepartementet hadde oppnevnt Statens representanter i stiftelsens styre, herunder også styreleder, og informert Rådet om oppnevnelsen.
- Disse endringene medførte at muséets medlemmer fortsetter som medlemmer av venneforeningen, idet denne formelt og reelt fortsetter uavbrudt siden 1914.
- I løpet av 1997 ble overgangen til stiftelse fullført, offisielt per 1. januar 1998. Stortinget vedtok i revidert statsbudsjett å bevilge kr 2,26 mill til dekning av evt stempelavgift knyttet til eiendommenes overgang til ny eier.

Disse pengene ble utbetalt, men holdt på separat konto i museets regnskap. Mange år senere, da det syntes trygt i forhold til avgiftskravet, ble de benyttet til bygningsmessige arbeider - innbygging av terrassene som aldri hadde sluttet å lekke etter regnvær - med kulturdepartementets uttrykkelige godkjennelse.

- Muséeets styre hadde til da bestått av Erik Tandberg (st.l), Reidar Hugsted, Tore Steen, Alv Egeland, Torleif Lindtveit (museumsdirektøren sete i styret), Tor Hofstad, Sissel Øverlie og Kjell Roland, samt Fredrik Oftebro, Relsen Larsen og Gunnar Nerheim fra personalet.
- Siden 23.mai 1990 hadde Hjalmar Aass vært Rådets ordfører.
- I brev av 15.mai 1997 fra Kulturdepartementet meddeles muséeets nye styre med funksjonstid frem til 31.mai 2001: Helge W. Nordvik (st.l), Sissel Øverlie, Massudur Rahman, Trine Lind, Aase-Brit Borsheim, Per Terje Andresen (1.varam) og Bjørg Falchenberg (2.vara). Dessuten oppnevnt av foreningen Norsk Teknisk Museum venner: Erik Tandberg med Alv Egeland som personlig varamann og Hjalmar Aass med Reidar Hugsted som personlig varamann. Endelig Fredrik Oftebro og Relsen Larsen oppnevnt fra muséeets personale.

- Volund 1953 - fortsatt på Bygdø - intet om Etterstad.
- 1952/53 var besøkstallet på Bygdø 26.753. Elever som fikk veiledning 8.710 (4.384 året før). 1.188 betalende 292 livsvarige 3 æres 4 senior 5 korrespond. medlemmer tils. 1.492.
- Museumsbygget i Fyrstikkalléen 1, prosjekt "Pendul" tegnet av arkitektene Chr. Pran og Otto Torgersen, Oslo, ble påbegynt i oktober 1956.
- Byggekomitéen besto i 1956 av direktør Otto Frølich, formann, direktør Haakon Eeg-Henriksen og direktør dr. T. Dannevig Hauge, sekretær.

Kilder:

- Volund 1953 -
- Arne Nagell: Streiftog gjennom vårt tekniske samfunn. Ingeniørforlaget 1974
- Kåre Fasting: Teknikk og samfunn 1852 - 1952. Den Polytekniske forening 1952.
- Georg Brochmann: Norsk Teknisk Museum gjennom 25 år. Desember 1939.